

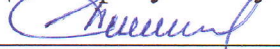
**МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ  
ПОЛІСЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ УНІВЕРСИТЕТ**

Факультет економіки та менеджменту

Кафедра економіки, підприємництва та туризму

**“ЗАТВЕРДЖУЮ”**

Декан факультету

  
“ 31 ” серпня

Опалов О. А.

2023 року

**РОБОЧА ПРОГРАМА НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ**


**«СТАНДАРТИЗАЦІЯ, СЕРТИФІКАЦІЯ  
В ТУРИСТИЧНІЙ ДІЯЛЬНОСТІ»**

|                  |                           |
|------------------|---------------------------|
| галузь знань     | 24 «Сфера обслуговування» |
| спеціальність    | 242 «Туризм і рекреація»  |
| освітній ступінь | перший (бакалаврський)    |
| освітня програма | «Туризм»                  |
| вид дисципліни   | обов'язкова               |
| мова навчання    | українська                |

**Розробник:** Ковалевська І.М., к.е.н., ст. викладач кафедри економіки, підприємництва та туризму


УХВАЛЕНО

Завідувач кафедри економіки,  
підприємництва та туризму

 Н.В. Валінкевич  
протокол № 1 від "29" серпня 2023 р.

ПОГОДЖЕНО

Гарант освітньої програми "Туризм"

 Н.В. Валінкевич  
"29" серпня 2023 р.

ЗАТВЕРДЖЕНО

Навчально-методичною комісією  
факультету економіки та менеджменту  
протокол № 1 від "30" серпня 2023 р.

 голова НМК Прокопчук О. А.

## 1. Мета та завдання навчальної дисципліни

**Метою вивчення** навчальної дисципліни «Стандартизація, сертифікація в туристичній діяльності» є формування системи теоретичних знань і практичних навичок з стандартизації, сертифікації в туристичній діяльності, з основ державного регулювання туристичною галуззю, нормативно-правової бази здійснення туристичної діяльності, закордонної і вітчизняної систем стандартизації, сертифікації туристичних послуг.

**Завдання** спрямовані на формування у студентів загальних та фахових компетентностей, що складають сукупність знань і вмінь із стандартизації, сертифікації; складу нормативних документів, порядку їх розроблення та правил позначення; системи основоположних, галузевих, національних, міждержавних і міжнародних стандартів; знаків маркування, нормативно-правових документів та умов.

## 2. Обсяг навчальної дисципліни

| Найменування показників  | Галузь знань, спеціальність, освітній ступінь | Характеристика навчальної дисципліни |              |
|--|---|--------------------------------------|--------------|
|  |   | денна форма                          | заочна форма |
| Кількість кредитів – 5   | Галузь знань 24 «Сфера обслуговування»        | Обов'язкова                          |              |
| Модулів – 2  | Спеціальність 242 «Туризм і рекреація»        | Рік підготовки:                      |              |
| Змістових модулів –  |   | 4-й                                  | 4-й          |
| Індивідуальне науково-дослідне завдання: нормативно-правова база туристичної діяльності  |   | Семестр                              |              |
| Загальна кількість годин – 150   |   | 7-й                                  | 7-й          |
| Тижневих годин для денної форми навчання: аудиторних – 4, самостійна робота студента – 4 | Освітній ступінь: бакалавр                    | Лекції                               |              |
|  |   | 24 год.                              | 6 год.       |
|  |   | Практичні, семінарські               |              |
|  |   | 36 год.                              | 8 год.       |
|  |   | Самостійна робота                    |              |
|  |   | 90 год.                              | 136 год      |
| Вид контролю:  |   | екзамен                              |              |

### 3. Передумови для вивчення дисципліни

Попередні вимоги до опанування або вибору навчальної дисципліни:

студент повинен **знати**:

- основні поняття Туризмознавства, Правове регулювання туристичною діяльністю, Організація туристичних подорожей.

студент повинен **вміти**:

- працювати з науковою-методичною літературою;
- використовувати основні прийоми роботи на персональному комп'ютері;
- працювати з програмами Microsoft Word та Microsoft Excel;
- виконувати пошук даних у мережі Інтернет.

### 4. Результати навчання за дисципліною

|      |   |
|------|---|
| PH01 | Знати, розуміти і вміти використовувати на практиці основні положення туристичного законодавства, національних і міжнародних стандартів з обслуговування туристів.                                      |
| PH09 | Організовувати процес обслуговування споживачів туристичних послуг на основі використання сучасних інформаційних, комунікаційних і сервісних технологій та дотримання стандартів якості і норм безпеки. |
| PH19 | Аргументовано відстоювати свої погляди у розв'язанні професійних завдань.   |

### 5. Співвідношення результатів навчання дисципліни із програмними результатами

| Компетентності | Програмні результати навчання |      |      |
|----------------|-------------------------------|------|------|
|                | PH01                          | PH09 | PH19 |
| ЗК05           |                               |      |      |
| СК04           | +                             |      | +    |
| СК09           |                               | +    | +    |
| СК15           | +                             |      |      |

ЗК05. Прагнення до збереження навколишнього середовища

СК04. Здатність аналізувати діяльність суб'єктів індустрії туризму на всіх рівнях управління.

СК09. Здатність забезпечувати безпеку туристів у звичайних та складних формажорних обставинах

СК15. Здатність діяти у правовому полі, керуватися нормами законодавства.

## 6. Критерії оцінювання результатів навчання

### Система оцінювання навчальних досягнень студентів

| Вид заняття                 | Максимальна кількість балів за одиницю | Кількість одиниць, год. | Максимальна кількість балів |
|-----------------------------|--|-------------------------|-----------------------------|
| Лекції                      | 0,5                                    | 24                      | 12                          |
| Практичні заняття           | 0,38                                   | 36                      | 14                          |
| Самостійна робота           | 0,1                                    | 90                      | 10                          |
| Модульна контрольна робота* | 12                                     | 2                       | 24                          |
| Разом:                      |  | -                       | 60                          |

\*На модульні контрольні роботи передбачити кількість балів, яка складає не менше 20% від максимальної кількості балів, які студент може отримати під час поточного контролю за накопичувальною системою (60 балів).

Максимальна кількість балів становить 60. Мінімальна кількість балів, набраних студентом, складає 60% від максимальної кількості балів, отриманих під час вивчення дисципліни – 36 балів.

### Порогові рівні оцінок за результатами навчання

| Шифр результату навчання | Вид заняття                           | Мінімальна кількість балів (репродуктивний рівень)** | Максимальна кількість балів (творчий рівень) |
|--------------------------|---------------------------------------|--|--|
|                          |                                       | 36   | 60   |
| РН01                     | Лк1-6, Пз1-7, СР (М1)                 | 10   | 20   |
| РН09, РН19               | Лк7-10, Пз8-13, СР (М2)               | 10   | 16   |
| РН01, РН09, РН19         | МКР (Лк1-10, Пз1-13, СР (М1) СР (М2)) | 16   | 24   |
| Разом:                   |                                       | <b>36</b>  | <b>60</b>                                    |

\*\*Мінімальний пороговий рівень оцінки визначається тим, що студент має певні знання, передбачені в робочій програмі навчальної дисципліни, володіє основними положеннями, що вивчаються на рівні, який визначається як мінімально допустимий. З використанням основних теоретичних положень, студент з труднощами пояснює правила вирішення практичних / розрахункових завдань дисципліни. Виконання практичних, лабораторних, контрольних, індивідуальних завдань, курсового проекту/роботи значно формалізовано: є відповідність алгоритму, але відсутнє глибоке розуміння роботи та взаємозв'язків з іншими дисциплінами.

Максимальна кількість балів становить 60. Мінімальна кількість балів, набраних студентом, складає 60 % від максимальної кількості балів, отриманих під час вивчення дисципліни – 36 балів.

## **7. Засоби діагностики результатів навчання та форми поточного й підсумкового контролю**

Підсумковий контроль результатів навчання та компетентностей студентів з навчальної дисципліни здійснюється на підставі проведення семестрового заліку у формі тестування на ПК. Залікові тести охоплюють програму навчальної дисципліни. Завданням заліку є перевірка розуміння студентом програмного матеріалу в цілому, логіки та взаємозв'язків між окремими розділами, здатності використання для вирішення практичних задач тощо. Тестові питання мають теоретичне та практичне спрямування та передбачають вирішення типових професійних завдань фахівця на робочому місці й дозволяють діагностувати рівень підготовки студента та рівень його компетентності з навчальної дисципліни.

Студент не може бути допущений до складання заліку, якщо кількість балів, одержаних за результатами перевірки успішності під час поточного та модульного контролю відповідно до змістового модуля впродовж семестру, в сумі не досягла 36 балів. Студента слід вважати атестованим, якщо сума балів, одержаних за результатами підсумкової перевірки успішності, дорівнює 60.

Мінімально можлива кількість балів, отриманих студентом у випадку складання заліку, дорівнює 24. Максимальна можлива кількість балів, отриманих на заліку – 40.

Підсумкові бали за залік складаються із суми балів за відповіді на тестові питання, що округлені до цілого числа.

Підсумкова оцінка з дисципліни розраховується як сума балів, отриманих під час заліку та балів, отриманих під час поточного контролю за накопичувальною системою.

## **8. Програма навчальної дисципліни**

*Модуль 1. Основи стандартизації в туризмі*

T.1. Загальні відомості про стандартизацію

T.2. Організація робіт з стандартизації і вимоги до змісту нормативних документів.

T.3. Міжнародна та європейська діяльність у галузі стандартизації.

T.4. Методичні основи стандартизації.

T.5. Управління якістю продукції та послуг.

T.6. Міжнародна та національна діяльність у галузі стандартизації туристичних послуг

*Модуль 2. Основи сертифікації в туризмі*

T.7. Основи сертифікації. Правові аспекти сертифікації туристичних послуг.

T.8. Сертифікація відповідності, сертифікація послуг та знаки маркування.

T.9. Сертифікація послуг розміщення та послуг харчування в Україні.

T.10. Міжнародна практика сертифікації послуг у сфері туризму.

## 9. Теми лекцій та їх короткий зміст

| №   | Назва теми  | Кількість годин |              |
|---|---|-----------------|--------------|
|   |   | денна форма     | заочна форма |
| <b>М 1. Основи стандартизації в туризмі</b> |   |                 |              |
| T1  | Загальні відомості про стандартизацію   | 2               | 0,5          |
| T2  | Організація робіт з стандартизації і вимоги до змісту нормативних документів.   | 2               | -            |
| T3  | Міжнародна та європейська діяльність у галузі стандартизації                    | 2               | 0,5          |
| T4  | Методичні основи стандартизації.  | 2               | -            |
| T5  | Управління якістю продукції та послуг.  | 2               | -            |
| T6  | Міжнародна та національна діяльність у галузі стандартизації туристичних послуг | 2               | 1            |
| Разом за М1                                 |   | 12              | 2            |
| <b>М 2. Основи сертифікації в туризмі</b>   |   |                 |              |
| T7  | Основи сертифікації. Правові аспекти сертифікації туристичних послуг.           | 2               | 1            |
| T8  | Сертифікація відповідності, сертифікація послуг та знаки маркування.            | 2               | 1            |
| T9  | Сертифікація послуг розміщення та послуг харчування в Україні.                  | 4               | 1            |
| T10   | Міжнародна практика сертифікації послуг у сфері туризму.                        | 4               | 1            |
| Разом за М2                                 |   | 12              | 4            |
| Разом                                       |   | <b>24</b>       | <b>6</b>     |

## 10. Теми практичних занять

| №   | Назва теми  | Кількість годин |              |
|---|---|-----------------|--------------|
|   |   | денна форма     | заочна форма |
| <b>М 1. Основи стандартизації в туризмі</b> |   |                 |              |
| T1  | Теоретичні та правові основи стандартизації   | 2               | -            |
| T2  | Національні стандартизація. Система основоположних стандартів.                                  | 2               | -            |
| T3  | Національні стандартизація. Нормативні документи, порядок їх розроблення та правила позначення. | 2               | 1            |
| T4  | Знайомство з основними методами стандартизації та їх застосуванням                              | 4               | -            |
| T5  | Знайомство з міжнародною та європейською системами стандартів                                   | 2               | 1            |
| T6  | Міжнародна діяльність у галузі стандартизації туристичних послуг                                | 2               | 1            |
| T7  | Національна діяльність у галузі стандартизації туристичних послуг                               | 4               | 1            |
| Разом за М1                                 |   | <b>18</b>       | <b>4</b>     |
| <b>М 2. Основи сертифікації в туризмі</b>   |   |                 |              |
| T8  | Основи сертифікації: сутність, завдання, терміни та визначення.                                 | 2               | -            |
| T9  | Екологічна сертифікація і знаки відповідності у сертифікації                                    | 2               | -            |
| T10   | Система еко-маркування для туристичних об'єктів   | 4               | 1            |
| T11   | Сертифікація послуг розміщення в Україні.   | 2               | 1            |
| T12   | Сертифікація послуг харчування в Україні.   | 4               | 1            |
| T13   | Міжнародна практика сертифікації послуг у сфері туризму.  | 4               | 1            |
| Разом за М2                                 |   | <b>18</b>       | <b>4</b>     |
| Разом                                       |   | <b>36</b>       | <b>8</b>     |

## 11. Самостійна робота

| №   | Назва теми  | Кількість годин |              |
|---|---|-----------------|--------------|
|   |   | денна форма     | заочна форма |
| <b>М 1. Основи стандартизації в туризмі</b> |   |                 |              |
| T1  | Теоретичні та правові основи стандартизації   | 6               | 8            |
| T2  | Національні стандартизація. Система основоположних стандартів.                                  | 4               | 8            |
| T3  | Національні стандартизація. Нормативні документи, порядок їх розроблення та правила позначення. | 6               | 8            |
| T4  | Сутність та правові аспекти стандартизації сфери туризму в Україні.                             | 4               | 8            |
| T5  | Види стандартів у сфері туризму: міжнародні, міждержавні та національні.                        | 6               | 8            |
| T6  | Організація стандартизації туристичних послуг в Україні   | 4               | 8            |
| T7  | Перелік та зміст стандартів сфери туризму України.  | 4               | 8            |
| T8  | Міжнародна діяльність у галузі стандартизації туристичних послуг                                | 6               | 8            |
| T9  | Національна діяльність у галузі стандартизації туристичних послуг                               | 6               | 4            |
| <b>Разом за М1</b>                          |   | <b>46</b>       | <b>68</b>    |
| <b>М 2. Основи сертифікації в туризмі</b>   |   |                 |              |
| T10   | Основи сертифікації: сутність, завдання, терміни та визначення.                                 | 8               | 14           |
| T11   | Екологічна сертифікація і знаки відповідності у сертифікації                                    | 8               | 14           |
| T12   | Система еко-маркування для туристичних об'єктів   | 8               | 14           |
| T13   | Сертифікація послуг розміщення в Україні.   | 10              | 12           |
| T14   | Сертифікація послуг харчування в Україні.   | 10              | 14           |
| <b>Разом за М2</b>                          |   | <b>44</b>       | <b>68</b>    |
| <b>Разом</b>                                |   | <b>90</b>       | <b>136</b>   |

## 12. Інструменти, обладнання та програмне забезпечення

Лекційні заняття проводяться в аудиторіях, обладнаних мультимедійними засобами, і передбачають використання презентацій.

## 13. Рекомендовані джерела інформації

### Нормативно-правові документи

1. Конституція України. Відомості Верховної Ради України. 1996. № 30.
2. Закон України «Про захист прав споживачів» офіц.. текст прийнятий Верховною радою України 12 травня 1991 р. : із змінами та доп. станом на 10 червня 2017 р. / М-во юстиції України. Київ : Ін Юре, 2017. 128 с.
3. Закон України «Про туризм» офіц.. текст прийнятий Верховною радою України 15 верес. 1995 р. : із змінами та доп. станом на 11 лют. 2015 р. / М-во юстиції України. Київ : Ін Юре, 2015. 98 с.
4. Закон України «Про стандартизацію» офіц.. текст прийнятий Верховною радою України 5 червня. 2014 р. : із змінами та доп. станом на 10 лют. 2016 р. / М-во юстиції України. Київ : Ін Юре, 2016. 98 с.
5. Положення про технічний комітет стандартизації 118 "Послуги торгівлі, ресторанного господарства, туристичні та виставкові", затверджений наказом ДП "УкрНДНЦ" від 13.05.2016 № 132



### *Навчальна література базова*

5. Ковалевська І. М. Впровадження екологічної стандартизації на підприємствах України. Наукові читання–2018. Житомир: ЖНАЕУ, 2018. С. 18-22.
6. Ковалевська І. М. Розроблення міжнародних стандартів у сфері екологічного управління. "Наука. Молодь. Екологія-2019 " Матеріали XV Всеукр. наук.-практ. конф. студентів, аспірантів та молод. вчених, (16 трав. 2019 р.) Житомир: ЖНАЕУ, 2019. С. 130-133.
7. Ковалевська І. Стандартизація як інструмент державного управління туристичною діяльністю в сучасних умовах. Економіка та суспільство, 2021. (33). <https://doi.org/10.32782/2524-0072/2021-33-41>
8. Козловський Є. В. Правове регулювання туристичної діяльності: навч. посіб.. Київ : «Центр учбової літератури», 2015. 272 с.
9. Стандартизація, сертифікація та ліцензування в туристичній діяльності : підручник / В. В. Тарасова, І. К. Нестерчук, І. М. Ковалевська, І. В. Мартинчук. Житомир: О. О. Євенок, 2018. 372 с.
10. Екологічне нормування: підручник. Заг. ред. В. В. Тарасової. Житомир: Видавець О. О. Євенок, 2017. 344 с.
11. Тарасова В.В., Ковалевська І. М. Екологізація в туризмі за сертифікаційною програмою «BLUE FLAG // The 6th International scientific and practical conference “Dynamics of the development of world science” (February 19-21, 2020) Perfect Publishing, Vancouver, Canada. 2020. P. 658-665.
12. Тарасова В.В., Ковалевська І.М. Сертифікація пляжного рекреаційного господарства за програмою «Blue Flag». Інфраструктура ринку. Одеса. Вип. 39.2020. С. 277-283.

### *Національні стандарти*

13. ДСТУ 1.1:2015. Національна стандартизація. Стандартизація та суміжні види діяльності. Словник термінів. URL: <https://dntb.gov.ua/wp-content/uploads/2021/02/%D0%94%D0%A1%D0%A2%D0%A3-1.8-2015.pdf> (дата звернення: 14.10.2023).
14. ДСТУ 1.2:2015. Національна стандартизація. Правила проведення робіт з національної стандартизації. від 24.02.1994 № 4004-Х. Настанови щодо розробляння. URL: [https://quality.nuph.edu.ua/wp-content/uploads/2017/11/dstu\\_1\\_2\\_2015.pdf](https://quality.nuph.edu.ua/wp-content/uploads/2017/11/dstu_1_2_2015.pdf) (дата звернення: 14.10.2023).
15. ДСТУ 1.7:2015 Національна стандартизація. Правила та методи прийняття міжнародних і регіональних нормативних документів. URL: [https://quality.nuph.edu.ua/wp-content/uploads/2017/11/dstu\\_1\\_7\\_2015.pdf](https://quality.nuph.edu.ua/wp-content/uploads/2017/11/dstu_1_7_2015.pdf) (дата звернення: 14.10.2023).
16. ДСТУ 1.12:2004. Національна стандартизація. Правила ведення справ нормативних документів. URL: [https://quality.nuph.edu.ua/wp-content/uploads/2017/11/dstu\\_1\\_2\\_2015.pdf](https://quality.nuph.edu.ua/wp-content/uploads/2017/11/dstu_1_2_2015.pdf) (дата звернення: 14.10.2023).
17. ДСТУ 3862-99. Ресторанне господарство. Терміни та визначення. URL: <https://www.tourinfocenter.odessa.ua/dstu-3862-99/#page-content> (дата звернення: 14.10.2023).

18. ДСТУ 4268:2003. Послуги туристичні. Засоби розміщування. Загальні вимоги. URL: <https://uhra.com.ua/wp-content/uploads/2021/02/%D0%94%D0%A1%D0%A2%D0%A3-4268.pdf>. (дата звернення: 14.10.2023).
19. ДСТУ 4269:2003. Послуги туристичні. Класифікація готелів. URL: <https://uhra.com.ua/wp-content/uploads/2021/02/%D0%94%D0%A1%D0%A2%D0%A3-4269.pdf> (дата звернення: 14.10.2023).
20. ДСТУ 4281:2004. Заклади ресторанного господарства.. Класифікація. URL: [https://dnaop.com/html/34057/doc-%D0%94%D0%A1%D0%A2%D0%A3\\_4281\\_2004](https://dnaop.com/html/34057/doc-%D0%94%D0%A1%D0%A2%D0%A3_4281_2004) (дата звернення: 14.10.2023).

#### *Гармонізовані галузеві стандарти*

21. ДСТУ EN 15565:2016. Туристичні послуги. Вимоги до професійної підготовки та кваліфікаційних програм для гідів. URL: <https://www.me.gov.ua/Documents/Detail?lang=uk-UA&id=ecfd6c5a-1760-4d8d-a931-3a63f64e2310&title=GaluzeviStandarti> (дата звернення: 17.10.2023).
22. ДСТУ ISO 13009:2016. Туризм та пов'язані з ним послуги. Вимоги та рекомендації з експлуатації пляжу. URL: <https://www.me.gov.ua/Documents/Detail?lang=uk-UA&id=ecfd6c5a-1760-4d8d-a931-3a63f64e2310&title=GaluzeviStandarti> (дата звернення: 17.10.2023).
23. ДСТУ ISO 13687:2016. Туризм та пов'язані з ним послуги. Яхт-гавані. Мінімальні вимоги. URL: <https://www.me.gov.ua/Documents/Detail?lang=uk-UA&id=ecfd6c5a-1760-4d8d-a931-3a63f64e2310&title=GaluzeviStandarti> (дата звернення: 17.10.2023).
24. ДСТУ ISO 13810:2016. Туристичні послуги. Промисловий туризм. Надання послуг. URL: <https://www.me.gov.ua/Documents/Detail?lang=uk-UA&id=ecfd6c5a-1760-4d8d-a931-3a63f64e2310&title=GaluzeviStandarti> (дата звернення: 17.10.2023).
25. ДСТУ ISO/TS 13811:2016. Туризм та пов'язані з ним послуги. Інструкція з розроблення екологічних специфікацій щодо розміщення закладів. URL: <https://www.me.gov.ua/Documents/Detail?lang=uk-UA&id=ecfd6c5a-1760-4d8d-a931-3a63f64e2310&title=GaluzeviStandarti> (дата звернення: 17.10.2023).
26. ДСТУ ISO 14785:2016. Офіси туристичні інформаційні. Туристична інформація щодо послуг з приймання туристів. URL: <https://www.me.gov.ua/Documents/Detail?lang=uk-UA&id=ecfd6c5a-1760-4d8d-a931-3a63f64e2310&title=GaluzeviStandarti> (дата звернення: 17.10.2023).
27. ДСТУ ISO 17680:2016. Туризм та пов'язані з ним послуги. Таласотерапія. Вимоги до послуг. URL: <https://www.me.gov.ua/Documents/Detail?lang=uk-UA&id=ecfd6c5a-1760-4d8d-a931-3a63f64e2310&title=GaluzeviStandarti> (дата звернення: 17.10.2023).

28. ДСТУ ISO 18065:2016. Туризм та пов'язані з ним послуги. Туристичні послуги, що надають на природоохоронних територіях. Вимоги.. URL: <https://www.me.gov.ua/Documents/Detail?lang=uk-UA&id=ecfd6c5a-1760-4d8d-a931-3a63f64e2310&title=GaluzeviStandarti> (дата звернення: 17.10.2023).
29. ДСТУ ISO 21101:2016. Туризм пригодницький. Системи менеджменту безпеки. Вимоги. URL: <https://www.me.gov.ua/Documents/Detail?lang=uk-UA&id=ecfd6c5a-1760-4d8d-a931-3a63f64e2310&title=GaluzeviStandarti> (дата звернення: 17.10.2023).
30. ДСТУ ISO/TR 21102:2016. Туризм пригодницький. Лідери. Особиста компетентність. URL: <https://www.me.gov.ua/Documents/Detail?lang=uk-UA&id=ecfd6c5a-1760-4d8d-a931-3a63f64e2310&title=GaluzeviStandarti> (дата звернення: 17.10.2023).
31. ДСТУ ISO 21103:2016. Туризм пригодницький. Інформація для учасників. URL: <https://www.me.gov.ua/Documents/Detail?lang=uk-UA&id=ecfd6c5a-1760-4d8d-a931-3a63f64e2310&title=GaluzeviStandarti> (дата звернення: 17.10.2023).
32. ДСТУ ISO 13810:2016. Туристичні послуги. Знаки туристичні активного туризму. Класифікація, опис і правила застосування. URL: <https://www.me.gov.ua/Documents/Detail?lang=uk-UA&id=ecfd6c5a-1760-4d8d-a931-3a63f64e2310&title=GaluzeviStandarti> (дата звернення: 17.10.2023).